

UBIERIKPE EMI EKENODE OWO

Genesis 6:1-13

QYQHỌ UKPEP-ŃKPỌ 5

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Owo eke ewakde ndiduari enye, ndien enye ọsọn obot itọn, eyebiara usọp-usọp, ndien ididighe nte ekọkde enye” (Mme Ɗke 29:1).

I Mme Usen Noah

- 1 Eridọ ndọ ke ufọt nditọ Abasi ye nditọ iban ererimbot ekedi akpan ntak emi ekesinde ukwañ-ido qyqhọ ke otu mbon emi ekedude mbemiso mmọn ukwọ, Genesis 6:1, 2
- 2 Ɗwed Abasi otim ọsọnọ akpan nditọ Abasi ndidọ mbon ererimbot, Genesis 24:3; Joshua 23:12, 13; Ezra 9:12; Deuteronomy 7:3, 4; 22:9; Nehemiah 13:23-29; 2 Ɗwed Corinth 6:14-18
- 3 Akana nte anyan-ime Abasi ke abañā idiok-ńkpọ mme owo emi ekedude mbemiso mmọn-ukwọ, etre ke utit isua 120, Genesis 6:3; 1 Peter 3:20
- 4 Mbon eyo Noah ema ekabare edioke eti-eti ke edinam mmọ, ibak ye afai onyuñ qyqhọ idut mmọ, Genesis 6:4, 5; Ɗwed Mbon Rome 1:20-23, 28-32
- 5 Obufa eyo emi ebiet mme usen Noah, Matthew 24:37-39; 2 Ɗwed Timothy 3:13; 2 Peter 3:3, 4

Enọ Ubierikpe

- 1 Iyaresit Abasi ama edemere abañā mme owo emi ekedude mbemiso mmọn-ukwọ, Abasi okonyuñ ọñwọnọ ndisobo mmọ, Genesis 6:6, 7, 11-13; 2 Peter 3:5-12; Isaiah 24:1-6, 17-23; Eriyarare 6:12-17
- 2 Noah ikpọn ye ufok esie ekeke mfon ke iso Abasi, ndien ekenyene ndinyañā mmọ nsio ke ufen eke ekenode, Genesis 6:8-10; Isaiah 26:20, 21; Exodus 12:23; Matthew 24:31, 40; 1 Ɗwed Thessalonica 4:15-17.

SE EKPEPDE EBAÑA

Idighe Ke Unana Ntak

Ezekiel, anditiñ ntiñ-nnim ikọ Jehovah, okodu ke mkpaidem abañā mme ubierikpe emi Abasi ọkọdọnde ọnọ obio Esie, Jerusalem. Abasi akada mme ikọ emi ọbọrọ mme mbume Ezekiel “Idighe ke ikpiku ke ńkanam kpukpru se ńkanamde ke esit” (Ezekiel 14:23). Mbiet mbume oro Ezekiel okotimde ekere abañā ekeme ndidaha nda ke ekikere owo emi okotde abañā mme ubierikpe Abasi emi okosimde mbon emi ekedude ke ererimbot ke eyo Noah.

Ibọrọ emi Abasi akadade anam Ezekiel ọfiok ete ke Imọ ikanamke mme ńkpọ oro ke unana ntak, odot se edade ebọrọ ke ebupde ebañā se ikotibede ye mbon emi ekedude mbemiso mmọn- ukwọ, ukem nte okonyuñ odotde ndida mbọrọ ke abañā nditọ Israel. Ikedighe ke unana ntak ke Abasi akada mmọn ukwọ osobo ofuri owo emi ekedude ke isọn, ndien ukpep-ńkpọ nnyin anam nnyin ifiok se ikedide ntak oro.

Ɗtọnọ Idiok-ńkpọ

“Ekem idiok udọn ama oyomo, aman idiok-ńkpọ; idiok-ńkpọ ama ọkọkọri, osioño mkpa” (James 1:15). Ekebem iso etọnọ idiok-ńkpọ ke Iñwañ Eden, ndien ke ema ekenam enye, akada mkpa ọnọ mmọ emi ekedude ke ererimbot mbemiso mmọn-ukwọ. Ntut-utọn Adam ye Eve ye utip esie ama odoro ofuri emana eke etienede Adam nte idiọnọ. Akpa idiok-ńkpọ oro ama ọsọp oñwum uwak ndioi mfri. Cain ama owot eyen-eka esie Abel oto ke idiok-esit ufup; ndien Abasi ekebin enye osio ke otu akpa ubon ke ererimbot. Ema ebin enye ke otu owo efep, enye onyuñ obiomi idiọnọ idiok-ńkpọ ke idem esie, emi Abasi okonimde. Adañā nte owo eketotde ke ererimbot, idiok-ńkpọ ama ọkọri osim ata akamba idaha, onyuñ ọsuñọ ke edisobo mme owo emi ekedude ke eyo Noah.

Eñwọnọ Ndinọ Andifak

Ke ekpri ini se ikakpande idiok-ńkpọ ndikọri ama odu, eke ekesinde Abasi enyene anyan ime ye ubon Adam. Se ikakpande oro ekedi Spirit Abasi ndiñwana ke mme esit owo. Okoto ke Spirit Abasi ndiñwana ye owo,

ndusuk mmọ emi ekenimde ke akpanikọ ema emum ifiok Abasi ekama ke esit mmọ. Ke obufa eyo emi, kpasuk akwa andikpan oro osuk onuk odudu idiok-ńkpọ efep. (Kot Genesis 6:3; 2 Ɗwed Thessalonica 2:7).

Adam ye Eve ema edara ndinyene inem-inem ebuana ye Abasi, edi idiok-ńkpọ mmọ ama abiat ebuana oro efep. Ema ebin mmọ efep ke ebiet iduń mmọ, kpa Ińwań Eden, enyuń enam mmọ eduń ke ererimbot emi Abasi ama okosuńi. Abasi ama anam mmọ efon ema onyuń anam mmọ enyene ukeme ndifiok uduak Andibot mmọ oyọhọ-oyọhọ. Edi idiok-ńkpọ mmọ ama anam ikike mmọ akabare okim, ọbọ mmọ ifiok, ndien toto ke ini oro mmọ itimke inyene aba ata nnen-nnen ifiok ke abańa mme ńkpọ Abasi okposuk edi nte mmọ eketimde esin ifik.

Abasi ikayakke owo emi Enye obotde anana idorenyin ke usuń ekededi, edi okonọ mmọ eńwońọ emi edinamde mmọ ekeme nditońọ nta nda udeme emi mmọ ekeduokde oto ke unana editiń enyin. Eńwońọ oro ekedi, “Nyenyuń nsin usua ke ufot fo (etiń enọ Satan) ye ńwan, ye ke ufot ubon fo ye ubon esie: enye eyenuak fi ibuo, afo eyenyuń anuak enye nditiń-ikpat” (Genesis 3:15). Edinen ikpe Abasi okowuk ete ńwan, akpa owo emi Satan akańwanade ke otu se Abasi okobotde, eyedi enye emi Christ Andibiat idiok-ńkpọ, editode ke idem ọwọrọ.

Ke Cain ama okowot eyen eka esie Abel, eyen-eren efen ama amana onọ Eve, ndien enye okosio enye enyiń Seth, “ete: Koro Abasi ama onọ mi eyen eńwen ke ibuo Abel, koro Cain owotde enye.” Efen-eren onyuń amana onọ Seth; “ke ini oro etonọ ndikot Jehovah ke enyiń Esie” (Genesis 4:25, 26). Ntre ke oyọhọ emana ita otonode ke Adam, mme owo ema eka iso ndikot enyiń Ọbọń. Nnyin imofik ite okposuk edi nte mmọ emi ekedude mbemiso mmọń-ukwọ, ekekọride ke ndinam idiok-ńkpọ, utuenikań akpanikọ, kpa ifiok Abasi ama aka iso asak, koro, ema etiń ikọ ntiense edian Enoch, oyọhọ owo itiaba nte ekebot Adam, ete enye enem Abasi esit. Edi ke adańemi mbon Seth ye Enoch ke ubon Adam ekesuk edomode ndikpono Abasi, ikedighe ntre ye ubon Cain.

Nnyin imokot ke ńwed Abasi ite ke mbon ufok Cain ebọp mme ikpọ obio, enyuń etot, ewak; edi iduhe ebiet ndomo kiet emi ewetde ete ke baba owo ke ufok Cain ama okpono Abasi mme ndisuk ibuo nno Ọbọń. Ɗwed emana ndito Adam, emi ewetde ebańa ubon emi Christ okotode, isiakke enyiń Cain, mme eke owo efen ekededi ke ubon esie.

Ema ebin Cain efep ke iso Abasi, ubon esie enyuń edi mmọ emi Ɗwed Abasi okotde mbukpo. (Kot Ɗwed Mbon Rome 1:29-32; Jude 11). Ke akpatre, ndito Cain ema etak ke mmọń-ukwọ emi Abasi okodode ke ison, edi ererimbot osuk odu ke oruk idiok-ńkpọ oro.

Edibọp Idem Utińe-utińe

Okposuk edi emi ndusuk mbon ufok Seth, akpan-akpan Enoch ye Noah, ekekade iso ndisańa ke uńwańa akpanikọ Abasi ye eti usuń edikpono Abasi, otonode ke ini oro tutu osim ke ini mmọń- ukwọ, mme owo ema ewaha ekpon mbuotidem. Nditọ iren Abasi (oro edi mmọ eke Abasi ama eketebe mmọ ikpe oto mbuotidem mmọ ke Enye), ema etonọ ndidọ ndọ ye mmọ eke mifiokke Abasi. Edinam emi ama ada ata idiok utip edi. Ke mme usen Noah, emi ekedide oyọhọ owo duop tonọ ke Adam, owo ama akabare odiok tutu esin Ɗwed Abasi etiń ete, “JEHOVAH atua ńkpofik koro Enye akanamde owo ke ison, esit onyuń ayat Enye.” Se nte emi okpuhorede ye se Abasi ekekerede abańa ubok-utom Esie ke ini enye okobotde owo. Adańa oro, ke Enye esede akpa owo emi Enye okobotde, odohọ ete ke “efon eti eti” (Genesis 1:31). Ke otu kpukpru oruk owo emi ekedude ke ison ke ini mmọń-ukwọ, edi Noah ikpon ye ufok esie ekeket mfon ke enyin Jehovah.

Idok Idiok-Ɗkpọ

Nditọ owo ekpekenyene ndikpep ńkpọ nto uwut-ńkpọ eke anade mmọ ke iso, emi edide Adam ye Eve, ete ke Abasi asasua idiok-ńkpọ. Uwut-ńkpọ efen ekedi Cain emi okosobode ye iyaresit Abasi oto ke idiok-ńkpọ esie. Nditọ eyo Noah ekedu ke otu ibat mmọ emi ekewetde ebańa, ke ediwak isua ema ekebe, ete, “Ikọ eke mmọ ekopde inamke mmọ ufon, koro mikadianake ye mbuotidem ke esit mmọ emi ekopde” (Mme Hebrew 4:2). Uwut-ńkpọ oro ke iso mmọ ikanamke mmọ ufon, ntre mmọ ema etak ke mme idiok-ńkpọ mmọ.

Abasi inimke baba ufań kiet inọ ediyọ idiok-ńkpọ. Enyene ndisosobo enye. Abasi omonim usuń erifak owo nsio ke idiok-ńkpọ, ndien usuń erifak oro edi Iyip Christ, emi ke otukde esit owo ke mbuotidem, owubere idiok-ńkpọ efep.

Mme owo emi ekedude mbemiso mmọń-ukwọ ekedi ata ikpọ nnyan owo ke idaha; edi odudu ye uyai eke ikpohidem inohọ owo erifak ke ubok Abasi. (Kot 1 Samuel 16:7). Mmọ emi ekedude mbemiso mmọń-ukwọ ema eworọ etop ke mme edinam mmọ, edi mmọ ekedi mme edinam emi ekeyohode ye akwa idiok-ńkpọ ye afai, esin Abasi ama onwońọ nsobo onọ mmọ kpukpru.

Adaña ini nte ndusuk owo ke otu mmọ emi ekedude ke isọñ eketienede Abasi ke edinen-ido, Abasi ikabiatke ererimbot. Edi, ke ini mbon Abasi ema ekedọ ndọ ye mmọ emi mifiokke Abasi, edinen-ido ọtọñọ ndisuhọre, tutu nsobo ekenyene ndida itie. Nwede Abasi otim ọsọñọ ekpep ete ke edinen-ido ikemeke ndibuaha ye ukwañ-ido, koro edinen-ido adade saña-saña ye akpanikọ, emi mikemeke ndinyene ebuana ye se idehede. Ema ebem iso eda akpanikọ emi ekpep mmọ emi ekedude ke ererimbot ke nsọñ-uyo mbemiso mmọñ-ukwọ, edi mmọ ikadaha ukpep-ńkpọ emi tutu ini ebe, ntre ikanamke mmọ ufọn.

Abasi inyeneke ebuana ye idiok owo. Edi oto ke Iyip Jesus Christ ikpọñ-ikpọñ ke idiok owo enyene idorenyin ndinyene ebuana mme ndiduk nduk ye Abasi. “Ndien emi edi etop eke ikokopde ke inua Esie, inyuñ isian mbufo, ite, Abasi edi uñwana, ekim inyuñ iduhe ke Enye. Edieke idohode ite, iduk nduk ye Enye, ndien nnyin isaña ke ekim, nnyin isosu, inyuñ inamke se idide akpanikọ: edi edieke nnyin isañade ke uñwana, kpa nte Enye odude ke uñwana, nnyin imoduk nduk ye kiet eken, ndien iyip Jesus Eyen Esie eyet nnyin isana ke kpukpru mme idiok-ńkpọ” (1 John 1:5-7).

Nwede Abasi ekpep añaña ete ke Ikọt Christ inyeneke ndidọ ndọ ye mmọ eke midighe Ikọt Christ; ndinen owo inyeneke ndidọ mme anam ukwañido: “Ekubọp idem utiñe-utiñe ye mmọ eke minimke ke akpanikọ. Nso udeme ke edinen ido enyene ye ukwañido? Nso ebuana ke uñwana enyene ye ekim?” (2 Nwede Corinth 6:14).

Abasi akpan mbon Abasi ndidọ ndọ ye mme anam ukwañido; okposuk edi uduak ye idorenyin edide ndinam idiok owo akabare ọfọn. Oruk ndọ oro ọwọrọ ntut-utọñ ke Ikọ Abasi. Abasi ikemeke ndidọñ se ededi emi enamde emi añwanade-ñwana ye Ikọ Esie.

Owo inyeneke ndinam ndudue ndikabare emi man ọwọrọ ete mmọ emi ema ekedọdọ ndọ mbemiso mmọ ekabare esit enyene ndiwọrọ ńkpọñ kiet eken koro eren mme ñwan minyeneke erinyaña-ukpọñ. Mkpa ikpọñ ekeme ndidianare ndọ; erikabare esit owo kiet ke ufot ñwan ye ebe esiwak ndinam enye eken onyuñ akabare esit ñko. Edi ke adañemi andinim ke akpanikọ ọdode ndọ ye owo emi minimke ke akpanikọ, eren mme ñwan oro otut utọñ ke uyo Abasi.

Edidi Eyen Owo

“Koro nte mme usen Noah ekedide, kpasuk ntre ke eridi Eyen Owo eyenyuñ edi. Koro nte mmọ ediade enyuñ eñwọñde ńkpọ, edode ndọ enyuñ edade owo enọ ndọ ke mme usen eke ekebemde ukwọ iso, tutu osim usen emi Noah odudede ke ubom, minyuñ ifiokke tutu ukwọ edi edimen mmọ kpukpru efep; kpasuk ntre ke eridi Eyen Owo eyedi” (Matthew 24:37-39). Itie Nwede Abasi emi otim anam añaña ete ke ererimbot idaha ukpep-ńkpọ ito enyene ndik uwut-ńkpọ emi mbon eyo Noah ekenimde mmọ ke iso. Kpasuk ukem idiok-ńkpọ emi mmọ emi ekedude mbemiso mmọñ-ukwọ ekenamde eda iyaresit Abasi enọ idem mmọ, oro ke mme owo eka iso enam ke eyo emi. Kpa nte emi mbon eyo Noah mikadaha edisua nnọ emi Abasi akasuade ọnọ mmọ ke idiok-ńkpọ, kpasuk ntre ñko ke mme owo ke obufa eyo emi mikopke ofuri ikọ nduri-utọñ emi Abasi ọdọñde ke abaña idiok-ńkpọ.

Ata akamba ubak mme okpono Abasi ke ererimbot ikwọrọke aba ite ke edisio ñwan ke ndọ ntọñọ ntak ndọ efen edi ndibiat ibet Abasi, kpa nte ñwede Abasi ekpepde inwañ-inwañ ete edi ntre. Mmọ ikpepke ite ke uwem owo Abasi edi ndidianare ńkpọñ udọñ-itọñ obukidem ye mme idiok-ńkpọ emi edude ke ererimbot. “Silver fo amakabare edi ifuọ” edi se Isaiah ekese mede ọnọ Israel (Isaiah 1:22), onyuñ enyene mmọ emi ekotde idem mmọ mfin ke ererimbot ete idi Ikọt Christ.

Ufok uñwọñ mmin amakabare ada itie ubọñ akam ke ediwak ufok. Ekebe-ndise amakabare ekpep nditọñwọñ mme ñke, ye oburobut uwem eke eyohode ke ererimbot utu ke ndinam nditọñwọñ emi ekot Nwede Abasi enyuñ ebọñ akam okoneyo ye usenubok man ekpep usuñ edinen ido.

Ndidu edisana uwem ekpere ndidi se efredefre ebaña ofuri ofuri, edi ama edi mme idut eke efrede Abasi, nsinsi nsobo eyedi ekom-urua emi mmọ edikpede ke edifre oro. Mme idiok-ńkpọ emi ekeyatde Abasi esit ke eyo Noah edi ukem ye mme idiok-ńkpọ emi edude ke eyo emi; Abasi osuk ayayat esit ñko ye mbon eyo emi. Ukpọñ mme owo ke eyo emi ikpuhokere baba esisit ikan se ekedide ke mme usen Noah; idiok-ńkpọ edi idiok-ńkpọ ke ini ekededi, ke idem owo ekededi eke ekutde enye, ndien Abasi inyuñ iteñeke owo enyin. “Ekpeme ndien: koro mbufo mifiokke usen eke Ọbọñ mbufo edide” (Matthew 24:42).

MME MBUME

- 1 Nso oruk ibon ekedu ke ison mbemiso mmof-ukwo?
- 2 Mme anie eke di ubon Cain? Tin wut nte idaha mmof eketiede ke iso Abasi.
- 3 Nso idi ntak emi enyin ndito Cain miduhe ke nwed emana ndito Adam?
- 4 Nnyin inam didie ifioke ite ke Abasi inemke esit ke ndo eke ndito Abasi edode ye mmof emi minimke ke akpaniko?
- 5 Nso ikesin Abasi ayat esit ye mmof emi ekedude ke eyo Noah?
- 6 Ke nso usuin ke mme usen Noah ebiet eyo emi?
- 7 Nso ikedi ukpohore emi okodude ke idioke-nkpof eyo Noah ye idioke-nkpof eyo emi?